

Aanvullende gegevens betreffende de landslakken van park Heremastate in Joure, Friesland

Henk K. Mienis

Additional data concerning the land snails and slugs of park Heremastate in Joure, Friesland

Summary. A follow-up investigation of the terrestrial gastropod presence in the autumn of 2017 in Heremastate, a park in the centre of Joure, Friesland, the Netherlands resulted in the registration of five additional species: *Carychium minimum*, *Punctum pygmaeum*, *Euconulus fulvus*, *Euconulus praticola* and *Vitrina pellucida*. So far 34 species have been recorded: 22 snail and 12 slug species. Several additional minute species belonging to the genera *Vertigo* and *Vallonia* are still awaiting discovery in this interesting park.

Eerdere waarnemingen

Nog niet zo lang geleden heb ik een voorlopig overzicht gegeven van de landslakken die voorkomen in het statige park Heremastate in Joure, Friesland (Mienis, 2016). Korte bezoeken aan dat Jouster park in de herfst van 2013, 2014 en 2015 hadden 29 soorten opgeleverd, waaronder opvallend veel invasieve naaktslakken zoals de Slanke kielnaaktslak *Tandonia budapestensis*, de Gele kielnaaktslak *Tandonia sowerbyi*, de Spaanse aardslak *Lehmannia valentiana* en de Zwervende akkerslak *Deroceras invadens*. Aan de andere kant ontbraken in de streeplijst van dat gebied nog al wat kleine soorten huisjesslakken, terwijl de familie Hygromiidae slechts door de Gewone haarslak *Trochulus hispidus* vertegenwoordigd was.

Aanvullingen

In de herfst van 2017 had ik opnieuw enkele keren de gelegenheid om Heremastate op de aanwezigheid van landslakken te onderzoeken. Ondanks het feit dat het weer in de eerste paar dagen niet zo goed was (storm en regen) heb ik geregeld tijdens korte opklaringen een onderzoek kunnen uitvoeren, want mijn zuster en haar man wonen tegenwoordig precies tegenover de westelijke ingang van het park. Dit heeft vijf soorten huisjesslakken opgeleverd die ik tot nog toe niet gevonden had. De Plompe dwergslak *Carychium minimum* werd op twee vochtige plaatsen langs de oever van de grote vijver gevonden op respectievelijk 13 en 15 september 2017 (fig. 1).

Een Dwergpuntje *Punctum pygmaeum* zat onder een stukje hout in een grasveld van het park op 13 september 2017. Twee exemplaren van de Gladde tolslak *Euconulus fulvus* werden aangetroffen in een nogal drassig terrein op 12 september 2017. Gras-tolslakken *Euconulus praticola* werden in een vrij klein gebied aangetroffen onder schors in een grasachtig gebied aan de westkant van het park op 11, 13 en 15 september en 2 oktober 2017. In het zelfde gebied werden ook diverse exemplaren van de Doorschijnende glasslak *Vitrina pellucida* gevonden op 13 en 15 september en 2 oktober 2017.

Dit brengt het aantal soorten terrestrische slakken die tot nog toe levend in park Heremastate werden aangetroffen op 34: 22 huisjesslakken en 12 naaktslakken.

Geen Slanke en Gele kielnaaktslak

Van de invasieve naaktslakken die in de afgelopen jaren in het park werden aangetroffen werden dit keer slechts de Spaanse aardslak en de Zwervende akkerslak teruggevonden. Van beide

Fig. 1. (Levende) Plompe dwergslak *Carychium minimum*. Foto Stef Keulen.

soorten werden enige exemplaren op 2 oktober 2017 aangetroffen onder stukken boomstam. Helaas worden omgewaaide bomen meestal in stukken gezaagd en uit het park verwijderd. Dit is waarschijnlijk de reden dat de twee andere invasieve naaktslakken: de Slanke en de Gele kielnaaktslak, dit keer niet gevonden werden.

Zo goed als zeker zijn in het park nog diverse kleine huisjesslakken te verwachten die tot nog toe niet zijn aangetroffen. Volgens de verspreidingskaartjes in Jansen (2016) komen de Dikke korfslak *Vertigo antivertigo* en de Dwerg-korfslak *Vertigo pygmaea* voor in dat gebied van de Friese Meren (= de Fryske Marren) en waarschijnlijk ook nog één of twee soorten jachthorenslakken (*Vallonia* spec.). Ook wordt de Zegge-korfslak *Vertigo moulinsiana* door hem opgevoerd voor dat gebied in Friesland, maar ik betwijfel of voor die soort een geschikt habitat in Heremastate aanwezig is.

Tijdens een komend bezoek aan Nederland zal ik extra aandacht schenken aan het kleine grut onder de huisjesslakken van dit Jouster park.

Dankwoord

Dank aan Stef Keulen voor een foto van een levende Plompe dwergslak.

Geraadpleegde bronnen

- JANSEN, E.A., 2016. Veldgids slakken en mossels – land en zoetwater. – KNNV Uitgeverij, Zeist.
MIENIS, H.K., 2016. Een voorlopig overzicht van de landslakkenfauna van Heremastate in Joure, Friesland. –Spirula 406: 36-38.

Adres van de auteur
mienis@netzer.org.il